

ПРИКМЕТНИКИ ТА ДІСПРИКМЕТНИКИ В LATININDEX, EUROPEAN PHARMACOPOEIA (9TH EDITION)

Автори статті здійснюють спробу проаналізувати вживання прикметників і дієприкметників у міжнародній латинській фармацевтичній термінології з метою модернізації змісту курсу латинської мови у ВНЗ фармацевтичного профілю шляхом адаптації лексичного наповнення до чинних міжнародних стандартів.

Ключові слова: Європейська фармакопея, латинська фармацевтична термінологія, узгоджене означення, прикметники, дієприкметники, хімічна номенклатура, ботанічна та фармакогностична номенклатури, назви фармацевтичних субстанцій, препаратів, товарів медичного призначення, прийменникові вирази, субстантивізація.

Авторы статьи предпринимают попытку проанализировать употребление прилагательных и причастий в международной латинской фармацевтической терминологии с целью модернизации содержания курса латинского языка в ВУЗах фармацевтического профиля путем адаптации лексического наполнения действующим международным стандартам.

Ключевые слова: Европейская фармакопея, латинская фармацевтическая терминология, согласованное определение, прилагательные, причастия, химическая номенклатура, ботаническая и фармакогностическая номенклатуры, названия фармацевтических субстанций, препаратов, товаров медицинского назначения, субстантивизация.

To analyze the use of adjectives and participles in the international Latin pharmaceutical terminology in order to upgrade the Latin course syllabus at the universities of Pharmacy by adaptation of the lexical content level to the existing international standards.

Key words: European pharmacopoeia, Latin pharmaceutical terminology, agreed definitive, adjectives, participles, chemical nomenclature, botanical and pharmacognostic nomenclatures, names of pharmaceutical substances, preparations, medical products, prepositional expressions, substantivisation.

Швидкий розвиток фармацевтичної галузі, постійні зміни у фармацевтичному законодавстві, невпинне продуктування нових фармацевтичних субстанцій, препаратів, товарів медичного призначення зумовлюють потребу в постійній активній роботі з творення нових номенклатурних назв і перегляду чинної спеціальної термінології як української, так і особливо латинської. Актуальності це питання набуває з розширенням співпраці України

з міжнародними організаціями. Так, у 1992 році Україна поновила своє членство у Всесвітній організації охорони здоров'я (World Health Organization) та стала однією із 194 країн-членів. ВООЗ – спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй, головною метою якої є сприяння забезпеченням охорони здоров'я населення усіх країн світу, а одним із головних її завдань є координація фармацевтичної діяльності країн-членів, зокрема й щодо термінового виробництва. З метою уніфікації номенклатури й вимог до якості лікарських засобів у всіх країнах світу з 1951 року ВООЗ видає Міжнародну фармакопею (МФ) як основу для розробки національних фармакопей. На сайті ВООЗ наразі доступне вже 7-ме видання МФ.

Крім того, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 244 від 19.03.1997 р. Україна взяла курс на інтеграцію до Європейського Співтовариства, що передбачає поступовий перехід до європейських стандартів якості, зокрема й лікарських засобів. У 2013 році Україна стала 37-м членом Європейської Фармакопеї (ЄФ), приєднавшись до Конвенції з розробки ЄФ.

Європейська фармакопея є основною для більшості європейських країн, має вплив у багатьох країнах зі статусом спостерігачів за межами ЄС, узгоджена з положеннями МФ та конкретизує їх стосовно особливостей Європейського регіону. Це перша спроба гармонізації фармакопей країн-членів Європейського фармакопейного комітету. ЄФ потребує постійного оновлення через зміни в регуляторній сфері, наукові та технічні досягнення, появу нових ризиків для здоров'я населення, процесів глобалізації та ін. Із 2016 року діє 9-те видання ЄФ, яке використовується в 100 країнах світу.

У 2001 році було видано Державну Фармакопею України (ДФУ), яка стала першим фармакопейним виданням України й першою національною фармакопеєю серед країн СНД. А з 1 січня 2016 року введено в дію вже 2-ге видання Державної Фармакопеї України. З огляду на процес інтеграції України до ЄС і статус повноправного члена Європейської Фармакопеї 2-ге видання ДФУ повністю гармонізоване з Європейською Фармакопеєю. Тому загальні статті та монографії складаються з двох взаємозалежних частин – європейської, ідентичної відповідній статті Європейської Фармакопеї, і національної, що враховує специфіку сучасного стану фармацевтичного виробництва України. При цьому вимоги європейських частин статей мають обов'язковий, а національні – лише рекомендаційний характер.

Поглиблення співпраці України з провідними фармакопеями світу дозволяє визначати основні напрями розроблення ДФУ, гармонізувати державні стандарти якості лікарських засобів з європейськими, заощадити власні ресурси шляхом адаптації наявних стандартів ЄС та США.

Гармонізація фармакопейних стандартів, належна фармакопейна практика, глобалізація й розширення міжнародної торгівлі визначає нагальну потребу в дослідженні та аналізі міжнародної номенклатури, перегляді окремих термінологічних норм у вітчизняній фармацевтичній термінології, а на тлі цього – також і коригування навчального курсу «Латинська мова» в медичних і фармацевтичних видах України з метою адаптації змістового наповнення до чинних міжнародних стандартів.

Для якісного та кількісного аналізу ми обрали LatinIndex 9-го видання Європейської Фармакопеї, об'єктом аналізу – узгоджене означення. Із 2500 назв, які містить LatinIndex, відібрано й проаналізовано 1136 найменувань з узгодженим означенням:

- назви хімічних сполук (назви кислот, солей, ефірів, гідратів і гідровмісних сполук) – 258 найменувань;
- ботанічні назви (у назвах лікарської рослинної сировини та назвах продуктів первинної переробки) – 176 найменувань;
- назви окремих лікарських засобів (готові лікарські препарати, фармакологічні субстанції, предмети медичного призначення) – 418 найменувань;
- назви вакцин, сироваток та анатоксинів – 122;
- назви із субстантивованими прикметниками та дієприкметниками – 18;
- прикметники та дієприкметники у прийменниково-виразах – 144.

У назвах хімічних сполук, де використовуються прикметники, виділяються дві групи:

- 1) назви, у яких прикметник є власне назвою (або її складовою) хімічної сполуки;
- 2) назви, у яких прикметники виконують функцію додаткового означення, характеризуючи стан, властивість ест. хімічної сполуки.

До першої групи належать:

- 1) назви кислот (Acidum edeticum – кислота едетинова, Acidum caprylicum – кислота каприлова, Acidum fusidicum – кислота фузидова);
- 2) назви катіонів калієвих, натрієвих і кальцієвих органічних розчинних солей первинної, вторинної та третинної основи (Amobarbitalum natricum – Амобарбіталу натрієва сіль, Diclofenacum kalicum – Диклофенаку калієва сіль, Acamprosatum calcicum – Акампрозату кальцієва сіль);
- 3) назви аніонів у назвах солей, побудованих за так званим «старим способом» (або способом ДФСРСР IX), який також активно застосовується в гомеопатичній номенклатурі (Magnesium fluoratum – магнезії флюорат, Gonadotrophinumchorionicum – гонадотрофінумхоріонікум);
- 4) назви ефірів (Diethyleneglycoliaether monoethylicus – моноетиловий ефір діетиленгліколю);

5) назви гідратів і гідровмісних сполук (*Dinatriiclodronastetrahydricus* – динатріоклодронаттетрагідрат, *Cysteini hydrochloridum monohydricum* – цистеїну гідрохлорид моногідрат, *Ferri chloridum hexahydricum* – заліза хлорид гексагідрат).

До другої групи входять назви, у яких прикметники або дієприкметники є окремими означеннями, що вказують на:

- стан сполуки (*Pentaerythritylitetranitrasilutus* – пентаеритритилутетранітрат розведений, *Calcii gluconasan hydricus* – кальцію глуконат безводний);
- властивість або клас сполуки (*Kanamycini sulfasacidus* – канаміцину сульфат кислий, *Magnesii oxidumponerosum* – магнію оксид важкий).

Прикметники, на які бажано звернути увагу при вивченні теми «Хімічна номенклатура» це, перш за все, прикметники з числівниковими префіксами: *hemihydricus*, *a, ut* – гемігідрат; *monohydricus*, *a, ut* – моногідрат; *dihydricus*, *a, ut* – дигідрат; *trihydricus*, *a, ut* – тригідрат; *tetrahydricus*, *a, ut* – тетрагідрат; *pentahydricus*, *a, ut* – пентагідрат; *hexahydricus*, *a, ut* – гексагідрат; *heptahydricus*, *a, ut* – гептагідрат; *octahydricus*, *a, ut* – октагідрат; *nonahydricus*, *a, ut* – нонагідрат; *decahydricus*, *a, ut* – декагідрат; *dodecahydricus*, *a, ut* – додекагідрат; *sesquihydricus*, *a, ut* – сесквігідрат.

А також такі означення: *hydricus*, *a, ut* – водний; *anhydricus*, *a, ut* – безводний; *ponderosus*, *a, ut* – важкий; *acidus*, *a, ut* – кислий; *levis*, *e* – легкий; *dilutus*, *a, ut* – розведений; *glacialis*, *e* – льодяний; *concentratus*, *a, ut* – концентрований; *conexus*, *a, ut* – зв'язаний; *polymerisatus*, *a, ut* – полімеризований; *racemicus*, *a, ut* – рацемічний.

В окрему групу виділяються прикметники та дієприкметники, що входять до ботанічних назв рослин, де виконують функцію видового означення: *Cinnamomi cassia aetheroleum* – коричника китайського ефірна олія; *Circumae longae rhizoma* – куркуми довгої кореневище; *Lichen islandicus* – мох ісландський.

У назвах лікарської рослинної сировини та продуктів первинної переробки прикметники та дієприкметники вказують на:

- стан (*Olivae oleum virginale* – оливкова олія холодного віджиму, *Ricini oleum hydrogenatum* – рицинова олія гідрогенізована, *Myrtilli fructus recens* – свіжі плоди чорниці, *Sesami oleum raffinatum* – рафінована олія кунжуту);
- консистенцію (*Matricariae extractum fluidum* – рідкий екстракт ромашки);
- форму (*Amomi fructus rotundus* – круглий плід кардамону);
- походження (*Olea herbaria* – рослинні олії);
- колір (*Paeoniae radix alba* – білий корінь півонії, *Paeoniae radix rubra* – червоний корінь півонії) та інше.

Важливо звернути увагу при вивчені теми на такі прикметники й дієприкметники: *siccus*, *a, ut* – сухий; *normatus*, *a, ut* – стандартизований;

raffinatus, a, ut – рафінований; virginalis, e – цільний, холодного віджиму; spissus, a, ut – густий; fluidus, a, ut – рідкий; quantificatus, a, ut – квантифікований; hydrogenatus, a, ut – гідрогенізований; herbarius, a, ut – рослинний; immaturus, a, ut – нестиглий; aquosus, a, ut – водний; minimatus, a, ut – мінімізований; integer, gris, gre – цільний.

Також узгоджене означення часто вживається у назвах готових лікарських препаратів, активних фармацевтических субстанцій і предметів медичного призначення (*Aer medicinalis* – медичне повітря, *Somatropinum injectabile* – соматропін ін’єкційний).

У назвах лікарських засобів прикметники і дієприкметники використовуються переважно для характеристики:

- стану (*Adeps lanae hydrogenatus* – овечий жир гідрогенізований, *Aqua purificata* – очищена вода);
- статусу (*Belladonnae pulvis normatus* – стандартизований порошок красавки, *Opii tinctura normata* – настоянка опію стандартизована);
- консистенції (*Adeps solidus* – твердий жир, *Saccharum liquidum* – рідкий цукор);
- призначення (*Aether anaestheticus* – ефір для наркозу);
- шляхів введення в організм (*Alovudini (¹⁸F) solutio injectabilis* – ін’єкційний розчин аловудину (¹⁸F), *Emplastra transcutanea* – пластири транскутанні);
- кольору (*Cera alba* – білий віск, *Cera flava* – жовтий віск);
- походження (*Proteinasi inhibitor humanum* – людський інгібітор протеїнази, *Albumini humani solutio* – розчин людського білка, *Insulinum porcinum* – інсулін свинячий).

Прикметники та дієприкметники часто вживаються в назвах готових лікарських препаратів, активних фармацевтических субстанцій і предметів медичного призначення: *dessicatus, a, ut* – висушеній; *humanus, a, ut* – людський; *hydrogenatus, a, ut* – гідрогенізований; *solidus, a, ut* – твердий; *medicinalis, e* – медичний, лікарський; *anaestheticus, a, ut* – анестезувальний; *oleicus, a, ut* – олійний, масляний; *ini(j)ectabilis, e* – ін’єкційний; *densatus, a, ut* – загущений; *purificatus, a, ut* – очищений; *sterilis, e* – стерильний; *crudus, a, ut* – необрблений; *basicus, a, ut* – основний; *(in)activatus, a, ut* – (не)активований; *absorbens, ntis* – адсорбуючий; *medicatus, a, ut* – медичний, лікарський; *perliquidus, a, ut* – надрідкий; *liquidus, a, ut* – рідкий; *abundans, ntis* – повноводний; *cri(y)stallisatus, a, ut* – кристалізований; *cri(y)stallisabilis, e* – той, що кристалізується; *medius, a, ut* – середній; *vivus, a, ut* – живий; *adsorbatus, a, ut* – адсорбований; *recens, ntis* – свіжий; *derivatus, a, ut* – похідний; *peroralis, e* – пероральний; *conjugatus, a, ut* – кон’югований, зв’язаний; *transcutaneus, a, ut* – транскутаний; *colloidalis, e* – колоїдний.

Назви із субстантивованими прикметниками та дієприкметниками характеризують групи лікарських засобів:

- за призначенням (Ophthalmica – очні лікарські засоби, Rectalia – ректальні лікарські засоби, Vaginalia – вагінальні лікарські засоби, Cupri tetramibi tetrafluoroboras ad radiopharmaceutica – купруму тетрамібу тетрафлюороборат для радіофармацевтичних лікарських засобів);
- вказують на шляхи та способи введення лікарських препаратів (Aqua adiniectabile – вода для ін’єкцій).

Окрему групу складають назви вакцин і сироваток, де прикметники присутні у назвах хвороб, проти яких направлена дія препаратів (Immunoserum diphthericum – імуносироватка протидифтерійна, Immunoserum gangraenicum – імуносироватка протигангренозна). Однак назви хвороб наразі не є об’єктом нашого аналізу.

Увагу, на нашу думку, слід приділити вивченню таких прикметників та дієприкметників, які часто вживаються у назвах вакцин і сироваток для додаткової характеристики і вказують на походження, призначення, стан, наприклад: *infectivus, a, ut* – інфекційний; *multiplex, icis* – складний, складений; *aviarius, a, ut* – пташиний; *virisomalis, e* – віросомальний; *vivus, a, ut* – живий; *integer, gris, gre* – цільний; *(in)activatus, a, ut* – (ін)активований; *dispergilibus, a, ut* – той, що диспергується; *densatus, a, ut* – загущений; *solubilisatus, a, ut* – солюбілізований, розчинений; *adsorbatus, a, ut* – адсорбований; *cryodesiccatus, a, ut* – висушеній методом сублімації.

У прийменникових виразах узгоджене означення вживається як вказівка на спосіб, сферу застосування або призначення лікарського засобу (*Argentum colloidale ad usum externum* – колоїдне срібло для зовнішнього застосування, *Cholesterolum ad usum parenteralem* – холестерол для парентерального застосування, *Immunoglobulinum humanum anti-D ad usum intravenosum* – людський імуноглобулін anti-D для внутрішньовенного застосування, *Immunoglobulinum humanum normale ad usum intramusculum* – звичайний людський імуноглобулін для внутрішньом’язового застосування, *Immunoglobulinum humanum normale ad usum subdermicum* – звичайний людський імуноглобулін для підшкірного застосування, *Pulveres ad usum dermicum* – порошки для зовнішнього (нашкірного) застосування, *Solutiones ad peritonealem dialysem* – розчини для перитонеального діалізу, *Amanita phalloides ad praeparationes homoeopathicas* – бліда поганка зелена для гомеопатичних препаратів, *Corpora ad usum pharmaceuticum* – субстанції для фармацевтичного застосування, *Iobenguani (¹³¹I) solutio inieabilis ad usum diagnosticum* – ін’єкційний розчин іобенгвану (¹³¹I) для діагностичного застосування, *Iobenguani (¹³¹I) solutio inieabilis ad usum therapeuticum* – ін’єкційний розчин іобенгвану (¹³¹I) для терапевтичного застосування, *Anticorpora monoclonalia ad usum humanum* – моноклональні антитіла для застосування

людиною, Azaperonum ad usum veterinarium – азаперон для застосування у ветеринарії).

Загалом прийменникові вирази вживаються в IndexLatin 9-го видання European Pharmacopoeia досить часто – 144 рази, хоча перелік їх складає лише 13 позицій, а саме:

- ad praeparationes homoeopathicas – для гомеопатичних препаратів (44 р.);
- ad usum veterinarium – для застосування у ветеринарії (52 р.);
- ad usum humanum – для застосування людиною (9 р.);
- ad producta allergenica – для алергічних продуктів (3 р.);
- ad usum intravenosum – для внутрішньовенного застосування (4 р.);
- ad usum diagnosticum – для діагностики (3 р.);
- ad usum dermicum – для зовнішнього (нашкірного) застосування (2 р.);
- ad usum externum – для зовнішнього застосування (3 р.);
- ad usum therapeuticum – для лікування, для терапії (2 р.);
- ad usum dentalem – для дентального застосування (2 р.);
- ad usum parenteralem – для парентерального застосування (2 р.);
- ad radiopharmaceutica – для радіофармацевтичних лікарських засобів (6 р.);
- ad ini(j)ectabile – для ін'єкційних лікарських засобів (12 р.).

Найбільш уживані прийменникові вирази, на нашу думку, необхідно внести до списку обов'язкової лексики в курсі латинської мови.

Таким чином, як показує аналіз, прикметники та дієприкметники є важливою складовою міжнародної латинської фармацевтичної номенклатури. Вони регулярно використовуються при творенні назв солей, ефірів, кислот та інших хімічних сполук; у ботанічних назвах рослин, назвах рослинної лікарської сировини, продуктів первинної переробки; назвах активних фармацевтичних субстанцій, готових препаратів і форм ліків; назвах товарів медичного призначення; назвах сироваток, вакцин та анатоксинів, у спеціальних прийменниковых виразах та ін.

Частина прикметників і дієприкметників традиційно вивчаються в курсі латинської мови у вищих фармацевтичних навчальних закладах; однак, як доводить аналіз, є значна кількість важливої й часто вживаної лексики, якою доцільно було б розширити обов'язковий для вивчення список.

ЛІТЕРАТУРА

1. European Pharmacopoeia 9.5 [Електронний ресурс]. URL: <https://www.edqm.eu/sites/default/files/supplement95e-latinindex-november2017.pdf>.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВА
У СВІТЛІ
СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПАРАДИГМ**

Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

19–20 квітня 2018 року

Харків
Видавництво НФаУ
2018

УДК 811.111:811.161.2:811.124:378

Г 94

Інформація про реєстрацію конференції:

Посвідчення № 605 від 11 жовтня 2017 року, видане Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації».

Гуманітарна складова у світлі сучасних освітніх парадигм :
Г 94 [матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю] (м. Харків, 19–20 квітня 2018 року). Харків : Видавництво НФаУ, 2018. 276 с.

Відповідальна за випуск Є. І. Світлична

Стиль та орфографія авторів збережені.

За зміст матеріалів несуть відповідальність автори.

Наукове видання

ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВА У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПАРАДИГМ

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

19–20 квітня 2018 року

Підписано до друку 10.04.2018 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times ET.

Ум. друк. арк. 16,04. Наклад 100 пр. Зам. № 0410/1-18.

Національний фармацевтичний університет.
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002
Свідоцтво серії ДК № 3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні ФОП В. В. Петров
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Запис № 24800000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 78-17-137.
e-mail:bookfabrik@mail.ua

ЗМІСТ

ДОПОВІДІ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Авєтісова І. С.

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

4

Берестова А. А., Багрянцева Г. Ю.

ПРЕЦЕДЕНТНІ ФЕНОМЕНИ З РЕЛІГІЙНИМ КОМПОНЕНТОМ, ПРЕДСТАВЛЕНІ В СУЧASNІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ

9

Бєляєва О. М., Синиця В. Г., Цісик А. З.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЛІНГВОДИДАКТИЧНИХ І ЛІНГВОПРОФЕСІЙНИХ ПРИНЦІПІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

15

Візір В. А., Деміденко О. В., Садомов А. С., Приходько І. Б.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

21

Волох Т. Ю.

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ *LEARNING APPS* ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНИХ І ГРАМАТИЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМЦЯМИ

25

Грищенко О. В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням)» У ПЕРЕМІЩЕНОМУ МЕДИЧНОМУ ВНЗ УКРАЇНИ

29

Древняк Л. Я., Мисько О. П.

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

33

Зеленська О. П.

ЗНАЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ НЕМОВНОГО ВНЗ В ІНШОМОВНОМУ ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ

37

Копіца Є. П.

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ФУНКЦІЯ ТЕРМІНА У ПРОФЕСІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

44

Корнейко І. В.	
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: МОВНА КОМПЕТЕНЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	49
Корольова О. В.	
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ НАУКОВОГО СТИЛЮ МОВЛЕННЯ СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ: СУЧASNІЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ	53
Лазуренко О. О.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	57
Лазуренко О. О., Тертична Н. А.	
РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	62
Лисенко Н. О.	
МОЖЛИВОСТІ ПЛАТФОРМИ <i>MOODLE</i> ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ПРИ ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	68
Литвиненко Н. П.	
МОВНЕ ВИРАЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ І ТАКТИК У ФАХОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ	72
Литвиненко О. О.	
ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	76
Малютина О. К.	
«ВЫБОРГСКОЕ ВОЗВАНИЕ»: РЕАКЦИЯ ПРАВИТЕЛЬСТВА И ПАРТИИ КАДЕТОВ	80
Нос Н. М.	
АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	86
Пац Л. І.	
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	89
Перцева В. А.	
СТРАТЕГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З МОВНИХ ДИСЦИПЛІН КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	95
Постолова І. В., Томарєва Н. О.	
ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У ГРУПАХ	

АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ (медико-фармацевтичний профіль)	98
Пчелінцева О. Е.	
АСПЕКТУАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО	
ВІДДІЄСЛІВНОГО ІМЕННИКА ЗІ ЗНАЧЕННЯМ ДІЇ	103
Савчук Г. О., Яшук О. Д.	
ТРУДНОЩІ У ВИКЛАДАННІ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ	
В АНГЛОМОВНИХ ГРУПАХ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ	115
Сажина Т. Н.	
КОНТРОЛЬ УСПЕШНОСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ	
СТУДЕНТОВ В УСЛОВИЯХ ИНТЕНСИВНОГО КУРСА	118
Світлична Є. І., Савіна В. В.	
ПРИКМЕТНИКИ ТА ДІЄПРИКМЕТНИКИ В LATININDEX, EUROPEAN PHARMACOPOEIA (9 TH EDITION)	122
Семейкина Н. Н.	
О НЕКОТОРЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ПОДХОДАХ	
К ПРЕПОДАВАНИЮ ИСТОРИИ ЛИТЕРАТУРЫ ЗА РУБЕЖОМ	129
Сергієнко Т. В.	
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ФАХОВОЇ МЕДИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	
В ПАРАДИГМІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИХ	
СТУДЕНТІВ	136
Ситковська М. І.	
СИНДРОМ «ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРЯННЯ» СЕРЕД СЛУХАЧІВ	
ПІДГОТОВЧИХ ВІДДІЛЕНЬ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА	
ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	143
Солодова Л. Е.	
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	
У СТУДЕНТІВ ПІДГОТОВЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ	148
Филиппенко Р. И.	
ХАРЬКОВСКАЯ ШКОЛА ИСТОРИИ ИСКУССТВА:	
«МЕДАЛЬНЫЕ СОЧИНЕНИЯ» СТУДЕНТОВ УНИВЕРСИТЕТА	152
Фоміна Л. В., Кулікова І. І.	
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ В ГРУПАХ ІНОЗЕМНИХ	
СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА»	159
Фоміна Л. В., Скорбач Т. В.	
МОВНА ОСВІТА У НЕФІЛОЛОГІЧНОМУ ВУЗІ	162
Харитонова Н. В.	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК	
ІНОЗЕМНОЇ (на прикладі пісенного матеріалу)	165
Чикайло І. В.	
ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	169

Чорноус Н. А.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ МЕДИЧНОЇ СПРАВИ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА США	175
Чхеайло І. І.	
ГУМАНІТАРНА «НОВА ОСВІТА» – ГРАМОТНІСТЬ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО	182
Шундель Т. А.	
РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ С ЦЕЛЬЮ ФОРМИРОВАНИЯ КОМПЕТЕНТНОГО СПЕЦИАЛИСТА	185
Яріш О. М.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	189
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ	
Ahibalova T.M., Alpatova O. V.	
FROM COMMUNICATIVE EXPERIENCE TO SKILLS: THE USE OF THE CASE STUDY APPROACH	194
Александрова К. В., Крісанова Н. В., Рудько Н. П.	
ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ З МЕТОЮ ЯКІСНОГО ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІMІЇ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	195
Алексишина Е. М.	
О РАБОТЕ НАД ТЕКСТОМ ПО СПЕЦІАЛЬНОСТИ НА ПРОДВИНУТОМ ЭТАПЕ	196
Альохіна Н. В., Антоненко О. В.	
ДОСЛІДЖЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ	198
Базарова В. І.	
РОЛЬ ДЕОНТОЛОГІЇ У ВИХОВАННІ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТА	200
Garnyk L. P., Snihurova I. I.	
INTERCULTURAL DIALOGUE WITHIN CONTEMPORARY HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION AS KEY ELEMENT OF INVESTMENT INTO ITS FUTURE DEVELOPMENT	202

Герман Л. В., Александрович Т. В.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-АГРАРІЙВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ	205
Гришко О. П.	
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ ТА АНАЛІЗУ СИТУАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням)» У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	207
Gureyev O. A.	
THE ESSENTIAL MOTIVES FOR THE ENGLISH LANGUAGE TRAINING FOR CADETS OF MILITARY UNIVERSITIES	208
Дрожик Л. В.	
КЕЙС-МЕТОД У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ТА МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	209
Дядюра Г. М., Кухарєва-Рожко В. І., Сидоренко Л. М.	
СИСТЕМА ВПРАВ ІЗ ФАХОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНИХ ВИШАХ	211
Зана Л. Ю.	
КЛАСИЧНА ЛАТИНА ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	214
Кайдалова Л. Г.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ ДИСЦИПЛІНИ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	215
Кандиба О. Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ МУЛЬТИЛІНГВІЗMU ТА МУЛЬТИКУЛЬТУРНОСТІ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	217
Колісник Ю. С., Тихонова О. А.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	219
Куценко О. М.	
ХАРАКТЕРИСТИКА КРИТЕРІЇВ СФОРМОВАНОСТІ ТОЛЕРАНТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	222
Лєбедь Ю. Ф.	
РОЛЬ МОТИВАЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У МЕДИЧНОМУ ВУЗІ	225

Лисак Н. О., Петренко Н. В.	
ВИКЛАДАННЯ «ЕТИКИ БІЗНЕСУ» В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ	227
Лукаш Ю. М.	
СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	228
Мельничук О. М., Сілевич Л. І.	
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням)» ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ, ЕРГОТЕРАПЕВТІВ	232
Навчук Г. В.	
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ВИШУ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК МАЙБУТНЬОЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ЕЛІТИ	233
Нарижный Ю. А.	
КАК СДЕЛАТЬ ФИЛОСОФСКИЕ ПОНЯТИЯ «ЗРИМЫМИ»	235
Науменко Н. В.	
ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК	237
Перекрест М. І.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	239
Petrov V.	
STRATEGIA ANALIZOWANIA ZDARZENIA EDUKACYJNEGO W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM	241
Пивоваров В. М.	
ЛІНГВІСТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ГУМАНІСТИЧНІЙ ОСВІТІ	243
Ракшанова Г. Ф.	
СЕМАНТИКА ДЕРИВАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ СУЧASNOGO НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ТЕРМІНА	245
Сабатовська І. С., Пляка Л. В.	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МОДЕлювання ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ	247
Сілевич Л. І., Мельничук О. М.	
ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ (із досвіду викладання кафедри мовознавства ІФНМУ)	249

Соляннік К. Є.	
ПРАВОВА ОСВІТА: СУЧАСНИЙ ВІМІР	251
Тимченко А. О., Бабак Г. О.	
МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ	253
Тишковець М. П., Зевако В. І.	
ВИВЧЕННЯ ПАРОНІМІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (за професійним спрямуванням) У МЕДИЧНОМУ ВНЗ	255
Толкачева Н. Д.	
ОСОБЕННОСТИ ЭПОНИМНЫХ ТЕРМИНОВ В МЕДИЦИНСКОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ	257
Уварова О. О., Сікорська О. О	
ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ: ВІД ЗНАНЬ ДО РЕФЛЕКСІЙ	259
Фель О. Л.	
МЕТОДИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ВУЗІ	260
Фесенко В. Ю., Шварп Н. В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРАНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ» ЗАСОБАМИ ІКТ	262
Чорна В. Л.	
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО РЕТРОДЕТЕКТИВУ В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	263
Чорний І. В., Дедурін Г. Г.	
ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ	265
Шаповалова В. С.	
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	266
Шутак Л. Б.	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОВНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ: КОМПЕТЕНТІСНО- МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД	268